

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

СЛУЖБОВА-БОЙОВА ПІДГОТОВКА ЯК ОСНОВА ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ

*Матеріали
міжнародного науково-практичного
круглого столу
30 листопада 2022 року
м. Одеса*

ОДУВС
2022

УДК 614.88:351.74(477)
С916

Матеріали викладені у авторській редакції з незначними коректорськими правками.

Службова-бойова підготовка як основа професійної С916 діяльності поліцейських : матеріали міжнар. науково-практичного круглого столу (м. Одеса, 30 листопада 2022 року). Одеса : ОДУВС, 2022. 204 с.

У збірнику представлені дослідження науково-педагогічних працівників, практичних працівників правоохоронних органів, ад'юнктів, слухачів, курсантів, студентів.

УДК 614.88:351.74(477)

© ОДУВС, 2022

ВСТУПНЕ СЛОВО

Швець Дмитро Володимирович
Ректор Одеського державного
Університету внутрішніх справ,
доктор юридичних наук, доцент,
заслужений працівник освіти України

Шановні колеги!

В складних умовах воєнного стану щиро вітаю Вас на міжнародному науково-практичному круглому столі «Службово-бойова підготовка як основа професійної діяльності поліцейських», який об'єднав провідних фахівців-практиків, відомих науковців та молодих вчених-початківців.

Приємно відзначити, що круглий стіл за роки свого проведення змінив формат з університетського на міжнародний, що підкреслює важливість його проблематики, яка виноситься щорічно на обговорення, практичну потребу та змістовність.

Важливо наголосити, що рекомендації та пропозиції, висловлені під час обговорення актуальних питань удосконалення бойової підготовки поліцейських отримують відповідне впровадження в освітній, правозастосовній практиці та в умовах бойових дій.

Проблематика круглого столу щодо службово-бойової підготовки поліцейських щороку набуває все більшої актуальності, оскільки перед поліцейськими постають все нові виклики та небезпеки в їх професійній діяльності, які потребують високопрофесійної підготовки, набуття нових знань та навичок, постійне підвищення кваліфікації задля ефективного протистояння загрозам та небезпекам як суспільства, так і їх власного життя.

Ознайомлення з матеріалами круглого столу свідчить про широкий спектр питань, які піднімаються учасниками та потребують відповідного законодавчого та організаційного вирішення. Слід з приємністю відзначити, що до дослідження питань забезпечення бойової підготовки поліцейських долучаються також здобувачі освіти.

Міжнародний формат науково-практичного заходу, об'єднуючи фахівців з різних країн, сприяє обміну міжнародним досвідом та передовими практиками організації та забезпечення службово-бойової підготовки поліцейських, що є невід'ємною умовою виконання поліцейськими професійних обов'язків та забезпечення їх життя та здоров'я, як в мирний так і воєнний час.

Впевнений, що конструктивне спілкування професіоналів в рамках круглого столу буде сприяти успішному пошуку нових ідей в науковій і практичній діяльності, удосконаленню законодавства та практики його застосування у сфері службово-бойової підготовки поліцейських.

Бажаю учасникам науково-практичного круглого столу «Службово-бойова підготовка як основа професійної діяльності поліцейських» цікавої дискусії, плідної співпраці та нових успіхів!

органам які здійснюють охорону публічного порядку, а також всім державним органам які виконують відповідні функції. Також окрему увагу слід приділяти удосконаленню забезпечення охорони публічної безпеки та порядку яка повинна здійснюватися шляхом реалізації таких принципів: верховенства закону, провадження діяльності відповідних підрозділів поліції виключно з метою захисту життя, здоров'я, прав і свобод людини, інтересів суспільства та держави від протиправних посягань.

Література

1. Когут, Я. М. "Щодо поняття адміністративної поліцейської діяльності." *Митна справа* 2) (2013): 321-326.
2. Калаянов, Дмитро Петрович. "Правове регулювання діяльності поліції в країнах Європи." *Південноукраїнський правничий часопис* 1 (2015): 34-36.

ОСОБЛИВІ ФОРМИ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЬ ІЗ КУРСУ «ТАКТИКО-СПЕЦІАЛЬНА ПІДГОТОВКА»

Ніколаєв Олександр,

кандидат політичних наук, доцент,
доцент кафедри ТСВФП
ОДУВС (м. Одеса), Україна

Ульянов Олексій Іванович,

кандидат юридичних наук, доцент
професор кафедри ТСВФП,
ОДУВС (м. Одеса), Україна

В складних умовах воєнного стану з метою захисту незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України до виконання різноманітних бойових завдань залучаються працівники Національної поліції. Для виконання поставлених завдань кожен правоохоронець повинен мати чітке уявлення про те, яких правил необхідно дотримуватись під час виконання своїх обов'язків в ході несення служби.

Отже, на сучасному етапі становлення оновленої системи професійної освіти в Національній поліції тактична підготовка є одним із найважливіших видів загальної підготовки поліцейських до дій в особливих умовах. Виконання значної кількості службово-бойових

завдань в особливих умовах потребує глибоких знань у галузі тактики. При цьому неодмінною умовою високої ефективності роботи поліцейського є наявність умінь і навичок проведення окремих тактичних дій, тому особливої уваги в професійному становленні поліцейського потребують питання опанування курсантами такого виду службової підготовки, як тактична підготовка (комплекс заходів, спрямований на набуття і вдосконалення поліцейським знань, умінь і навичок, необхідних для формування готовності до дій у ситуаціях із різним ступенем ризику, здатності прогнозувати їх розвиток та своєчасно приймати правомірні рішення).

Нагромаджений досвід проведення занять у системі професійної підготовки та перепідготовки діючих поліцейських, навчання курсантів дозволяє судити про нагальну потребу в трансформації форм і методів тактичної підготовки, що надають можливість оптимізувати навчання майбутніх поліцейських для формування компетенцій, що дозволять успішно виконувати професійні завдання у воєнний час.

Запорукою успіху в упровадженні передових стандартів професійного навчання поліцейських та формуванні професійних компетентностей насамперед є висока методична підготовка керівників навчальних занять. Важливою умовою забезпечення професійної компетентності науково-педагогічного складу є проведення його систематичних стажувань у підрозділах Національної поліції та інших правоохоронних органів, які здійснюють практичну діяльність. За умови забезпечення високої кваліфікації науково-педагогічного складу, набуває особливої актуальності застосування певної сукупності активних та інтерактивних методів навчання, за допомогою яких досягається більш інтенсивне оволодіння курсантами необхідними знаннями, уміннями й навичками.

В основу використання таких методів має бути покладено діяльнісний підхід до навчання, за змістом якого навчання різних видів діяльності поза цією діяльністю неможливе. Зокрема, при вивченні теоретичного матеріалу на заняттях можливе використання проблемного та діалогового методу, ділової гри, методу критичних ситуацій та методу ситуаційного моделювання. Застосування вищевказаних методів дозволяє викладачеві перебувати в ситуації активного діалогу з курсантами. У процесі колективної розумової діяльності бажано використовувати ефект взаємного навчання, коли

всі учасники заняття обмінюються інформацією, висловлюють свої думки, обґрунтовують власну точку зору під час аналізу реальних тактичних ситуацій, які можуть виникнути в процесі виконання службово-бойових завдань в особливих умовах.

Під час проведення практичних занять уявляється доцільним використання таких методів: квест-технології, рольові ігри, вирішення тактико-спеціальних завдань, аналіз конкретних прикладів із практики. В умовах інтерактивного навчання рольові ігри полягають у заглибленні курсантів у певну оперативну обстановку, у якій вони, виконуючи тактичне завдання в статусі поліцейського, демонструють поведінкові моделі, які, на їхню думку, є найбільш ефективними. У такій тактичній грі беруть участь одночасно декілька курсантів, поперемінно виступаючи в ролі старшого чи підлеглого. Це дозволяє курсантам набувати певний досвід поведінки в складній ситуації, водночас критично переосмислюючи його. Тут вирішальними чинниками є обмежений час прийняття певного рішення, імітація реальної обстановки і самостійність курсантів у реалізації наявних можливостей щодо виконання тактичного завдання.

На нашу думку, для тактичної підготовки перспективними є імітаційні методи, що дозволяють вибудовувати навчальну діяльність на основі імітації професійної діяльності поліцейського. Дані методи дають можливість не тільки прищеплювати окремі тактичні вміння і навички, але й комплексно здійснювати злагодження дій майбутніх правоохоронців у складі функціональних груп.

Від поставленої навчальної мети, рівня підготовки курсантів, стану навчально-матеріальної бази залежить вибір методів навчання, урізноманітнити які дозволяє використання наочних посібників, макетів вогнепальної зброї, засобів захисту та імітаційних засобів.

Оптимально використовувати сукупність указаних умов можливо при використанні такої навчальної форми, як тактичне заняття, яке відображає всю сукупність необхідних умов для оптимізації процесу тактичної підготовки та дозволяє найбільш ефективно досягати певних навчальних цілей.

Тактичне заняття можна проводити на основі моделювання різних тактичних ситуацій у денний та нічний час на різних типах місцевості. Тактичні заняття дають можливість забезпечувати більш повне відпрацювання навчальних питань щодо дій у складі функціональних груп з урахуванням реального часу, необхідного для виконання певного службово-бойового завдання. Така форма занять

дозволяє навчити курсантів безперервним, злагодженим діям за умов, максимально наближених до службової дійсності. Заняття слід проводити на певному тактичному тлі за заздалегідь визначеним планом, який передбачає несподіване ускладнення оперативної обстановки. На відміну від інших форм навчальних занять, навчальні питання на тактичних заняттях повинні відпрацьовуватися послідовно згідно з певною легендою. Використання ситуаційного моделювання оперативної ситуації є обов'язковою умовою організації таких занять. Особливу увагу при цьому слід приділяти детальному опрацюванню ігрових епізодів. Цю умову можна успішно забезпечити відповідними імітаційними засобами та макетами зброї. Дана форма навчальних занять має застосовуватись на завершальному етапі вивчення кожної теми. Кількість і зміст тактичних занять із кожної теми має визначатися робочою програмою з тактико-спеціальної підготовки.

Зважаючи на вищевикладене, доцільно збільшити частку навчального часу, що відводиться на тактичні заняття в межах навчальної дисципліни «Тактико-спеціальна підготовка». Цю форму навчання слід використовувати для роботи з курсантами у складі навчальної групи з обов'язковим застосуванням засобів захисту, імітаційних засобів та макетів зброї.

На завершальному етапі вивчення тактико-спеціальної підготовки доцільно застосовувати тактико-спеціальні навчання. Така форма занять є найважливішим засобом підвищення тактичної підготовки курсантів та вдосконалення управлінських навичок в організації й несенні служби в умовах, зумовлених запровадженням воєнного стану. У рамках цього виду занять можуть моделюватися складні види професійної діяльності поліцейських в особливих умовах, що відображають реальну обстановку. Основною метою тактико-спеціального навчання є поглиблення й закріплення теоретичних знань, розвиток у курсантів тактичних умінь і навичок, перевірка рівня їхньої професійної підготовленості. Ефективність застосування цього виду занять залежить від методики його проведення. На нашу думку, доцільно проводити комплексні навчання, коли на тактичному полігоні моделюються дії кількох різних підрозділів. При цьому кожен курсант отримує індивідуальну роль відповідно до функцій конкретного працівника поліції, включеного до складу певної функціональної групи.

Отже, тактичні заняття та тактико-спеціальні навчання є досить складними, але перспективними формами професійної підготовки поліцейських, що дозволяють найбільш повно виконувати цілу низку навчальних завдань тактичної підготовки. Одними з основних умов реалізації даних форм навчання є високий рівень підготовки керівників навчальних занять, ретельне методичне відпрацювання освітнього процесу, орієнтоване на використання активних та інтерактивних методів навчання курсантів, а також використання відповідної навчально-матеріальної бази.

Сучасні педагогічні методики, які застосовуються в тактичній підготовці, дозволяють своєчасно виробляти тактичні вміння й навички, коригувати зміст навчальних цілей та завдань відповідно до нових викликів і загроз, підвищуючи ефективність професійної підготовленості поліцейських. Розглянуті форми й методи тактичної підготовки, які застосовуються в межах реалізації діяльнісного підходу в професійному навчанні, максимально наближають освітній процес до реальної службової діяльності, збагачуючи курсантів практичним досвідом.

ФІЗИЧНА ПІДГОТОВКА ЯК УМОВА РЕАЛІЗАЦІЇ ТРУДОВОЇ ФУНКЦІЇ ПОЛІЦЕЙСЬКОГО

Проскурня Євгеній,
старший викладач
кафедри тактико спеціальної, вогневої
та фізичної підготовки
ОДУВС (м. Одеса), Україна

Мох Тетяна,
викладач кафедри
тактико-спеціальної, вогневої
та фізичної підготовки
ОДУВС (м. Одеса), Україна

Служба в Національній поліції України є надзвичайно специфічним та відповідальним різновидом трудової діяльності, що визначає особливе правове становище службовців цього правоохоронного органу та вимоги до їхньої трудової

Наукове видання

**СЛУЖБОВА-БОЙОВА ПІДГОТОВКА ЯК ОСНОВА
ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ**

*Матеріали
міжнародного науково-практичного
круглого столу
30 листопада 2022 року
м. Одеса*

Підписано до друку 30.11.2022.Формат 60х90/16. Папір офсетний.
Гарн. «Times New Roman» Друк цифровий. Ум. друк. арк. 11,3.
Наклад 120 прим.
Видавництво ОДУВС
м. Одеса, вул. Успенська, 1
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 3507 від 25.06.2009 р.